

Memo

Datum: 27-8-2025
Van: Staatsbosbeheer, J
Aan: ODBN, J
Onderwerp: Reactie op uw aanvullende vraag d.d. 07-08-2025

Via e-mail (d.d. 07-08-2025) vroeg u ons:

Bij een laatste controle hebben wij geconstateerd dat er een omissie zit in de effectbeoordeling.

In de passende beoordeling wordt voor de dodaars uitgegaan van een actuele populatie in de Groote Peel van 60 paar.

Echter uit de NDA blijkt dat de recente broedpopulatie gezakt is tot onder de instandhoudingsdoelstellingen. Hier is in de oplegnotitie en de reactie van 24 juli 2025 niet op in gegaan, waarmee de effectbeoordeling van de dodaars niet up to date is.

Bij deze het verzoek om hierop te reageren, uiterlijk op 1 september 2025.

Onze reactie:

In de Groote Peel geldt voor de dodaars een doelstelling van 40 broedparen.

SNL broedvogelinventarisatie vindt iedere 6 jaar plaats. In de Groote Peel is dat geweest in de jaren 2016 en 2022. De volgende inventarisatie is gepland in 2028. In de Passende beoordeling is gewerkt met de gegevens uit 2016. Met die inventarisatie¹ zijn destijds 60 broedparen dodaars geteld in de Groote Peel. Welke zijn weergegeven in figuur 8 van de Passende beoordeling.

Met de inventarisatie² van 2022 zijn in de Groote Peel 37 broedparen geteld (en 2 in het naastgelegen Mussenbaan-gebied). In de broedvogelinventarisatie is de verspreiding als volgt beschreven:

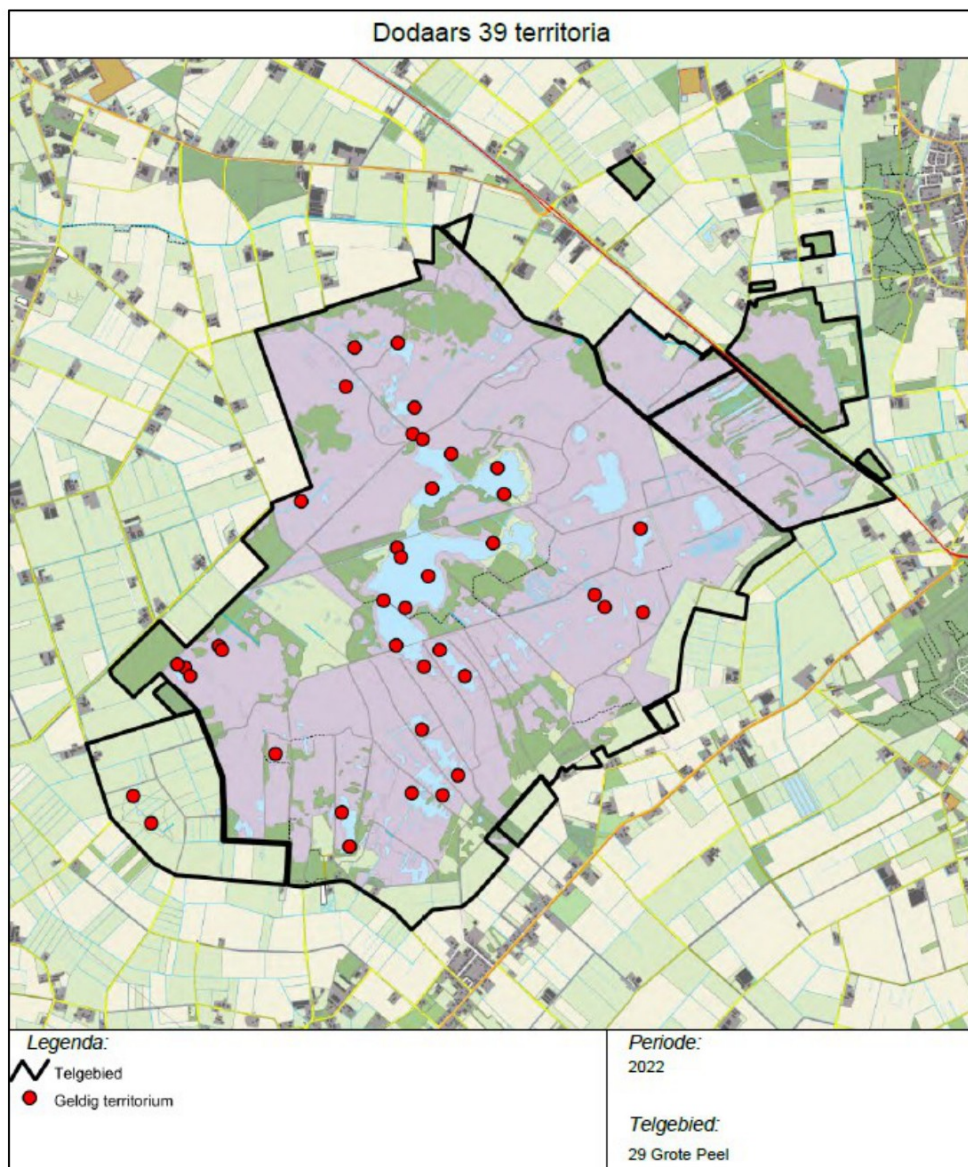
“Met 39 territoria is de soort goed vertegenwoordigd in de Peel, al betekent dit een flinke terugval van de 63 territoria die in 2016 in het volledige onderzochte gebied werden vastgesteld. Hiermee is de stand weer terug op het niveau van de periode 1992-1993 en ligt het aantal net onder de doelstelling van 40 paren. Wat opvalt bij het vergelijken van de verspreiding tussen 2016 en 2022 is dat de dichtheden overal licht af zijn genomen en dat de soort is verdwenen uit de Astensche Peel, Filosche Peel en 't Eeuwig Leven. Daar tegenover staat dat de soort eerder niet op de open wateren van het Steltloperven en Aan 't Elfde huisde, terwijl daar in 2022 juist veel paren werden aangetroffen.”

In onderstaand figuur (Figuur 1) is de verspreiding van de soort in 2022 weergegeven.

---

¹ Noorden B. van, 2017. Broedvogelinventarisatie van de Groote Peel, 2016. Provincie Limburg, cluster Natuur en Water, Maastricht

² Hissel B., Ubels B. & Foppen R. 2022. Broedvogels van de Groote Peel in 2022. Sovon-rapport 2022/98. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

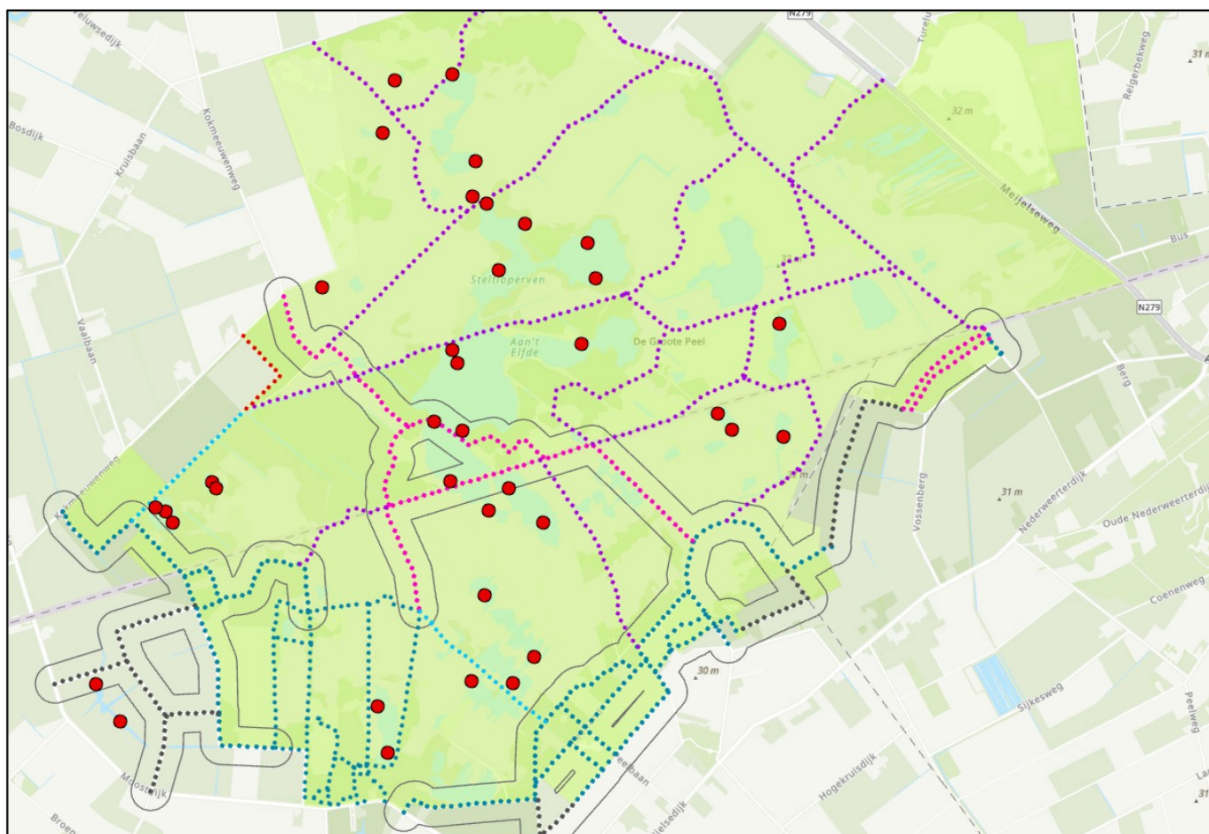
Figuur 1. Verspreiding dodaars 2022 (overgenomen uit Hissel et al., 2022).

Effectbeoordeling

Op basis van de methodiek uit de Passende beoordeling kan sprake zijn van mogelijk negatieve effecten op 8 broedparen (d.w.z. er liggen 8 broedparen binnen 100 meter van de paden met verruimde openstelling die zijn getoetst in de Passende beoordeling). De mate van openstelling van de paden is n.a.v. de Passende beoordeling aangepast. Desondanks geldt alsnog voor 4 territoria dat de voorliggende verruimde openstelling van enkele paden in de Groote Peel ertoe leidt dat er tijdens het broedseizoen sprake is van recreatie binnen 100m van het territorium (zie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**).

De gebruikte methodiek uit de Passende beoordeling ten aanzien van de dodaars houdt echter geen rekening met de ecologie van de soort. Zoals reeds in de Passende beoordeling beschreven is de verstoringsgevoeligheid van de dodaars matig. Ze schuwen de nabijheid van mensen niet en komen ook veel voor in recreatiegebieden en stadsgrachten (Krijgsveld, 2010). De, zowel in 2016 als 2022, aanwezige broedgevallen in de Meerbaansblaak (het zuidelijk water) bevinden zich binnen 100 meter van een jaarrond opengesteld pad in de recreatiezone. Dit geeft een voorbeeld van de matige verstoringsgevoeligheid van de soort voor (wandel)recreatie. Al wordt opgemerkt dat op de oevers van de Meerbaansblaak relatief veel opgeschoten berken aanwezig zijn die kunnen bijdragen aan de beschutting. Aanvullend wordt opgemerkt

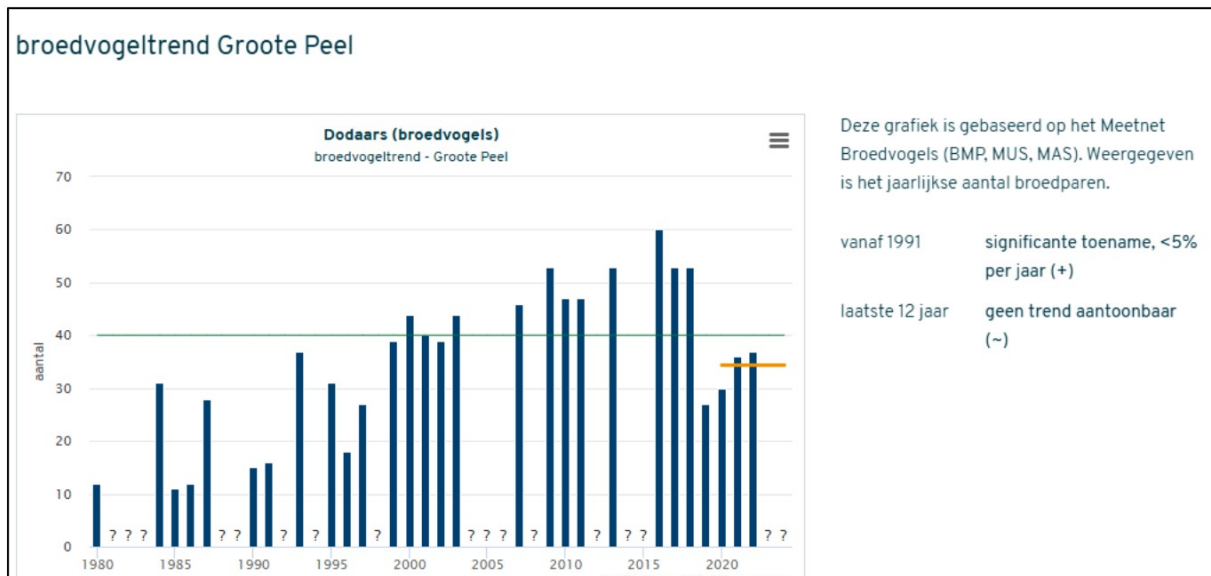
Figuur 2. Broedparen dodaars (2022) binnen 100m van de paden met verruimde openstelling die jaarrond open zijn.

dat de paden met verruimde openstelling, de oevers van waterpartijen niet volledig beïnvloedden. Indien de 100m verstoringsafstand tot negatieve effecten leiden kan de soort elders in de oevers, buiten de verstoringsafstand, broedbiotoop vinden.

De dodaars is met name gevoelig voor aantasting van zijn leefgebied. In het bijzonder door achteruitgang in waterkwaliteit en verdroging. Vermesting van het water resulteert vaak in een versnelling van het verlandingsproces en in een verschuiving van het visaanbod, van kleinere naar grotere vissoorten. De dodaars kan die vissen niet eten en zo kan vermist van binnenwateren van negatieve invloed zijn op aantallen en verspreiding van deze soort. Door verdroging kunnen de kleinere ondiepere wateren (vennen) sneller opdrogen en bieden deze minder geschikt leefgebied voor de soort, daarnaast leidt verdroging ook (tijdelijk) tot directe aantasting van broedbiotoop.

De afname van broedparen dodaars in 2022 ten opzichte van 2016 is naar verwachting toe te kennen aan toegenomen verlanding en verdroging. Het jaar 2022 volgde op een reeks extreem droge jaren. Als gevolg hiervan is de Groote Peel sterk verdroogd en ondanks dat er verschillende maatregelen worden getroffen om het gebied nat te houden is het aandeel geschikt broedbiotoop voor de dodaars kleiner dan in 2016. Specifiek is het volgende in de broedvogelmonitoring (Hissel et al., 2022) beschreven:

“Wat opvalt bij het vergelijken van de verspreiding in beide jaren is dat de dichtheden overal licht afnemen en dat de soort verdwenen is uit de Astensche Peel, Filosche Peel en 't Eeuwig Leven. Bovendien huisde de soort eerder niet op de open wateren van het Steltloperven en Aan 't Elfde, terwijl daar in 2022 juist veel paren werden aangetroffen. Dit duidt mogelijk op een recente lokale landschappelijke ontwikkeling, waarbij veranderingen in de waterstand voor de hand liggend zijn. In navolging van een reeks droge jaren zou het zomaar kunnen dat de waterstand lager ligt dan in 2016, waardoor de kleine vennen lagere dichtheden kunnen huisvesten en de open waterpartijen geschikter zijn geworden voor de Dodaars.”

Figuur 3. Broedvogeltrend dodaars in Groote Peel. Bron: <https://stats.sovon.nl/stats/gebied/1000140>

Naast de SNL broedvogelinventarisatie wordt het aantal broedparen dodaars ook gemeten in het 'Meetnet Broedvogels'³. Hierin is ook een indicatie te zien dat in de droge periode 2019-2022 de aantallen broedparen bijzonder laag waren (zie Figuur 3). Ook de NDA (Hollander, 2023) geeft de droge periode als oorzaak van de (tijdelijke) achteruitgang in broedgevallen.

In de Peel zijn en worden verschillende maatregelen getroffen om de hydrologische situatie te herstellen (systeem dat regenwater afhankelijk is in combinatie met voldoende hoge grondwaterstanden). Dit wordt bereikt door het creëren van compartimenten door de aanleg van kades. Door de hydrologische situatie te herstellen zal ook het leefgebied van de dodaars een kwaliteitsimpuls krijgen.

De verruimde openstelling van een aantal paden in de nabijheid van bekende (en potentiële) broedlocaties van de dodaars zal leiden tot een beperkte toename in verstoring van de soort door recreatie. Aangezien de soort echter slechts matig gevoelig is voor verstoring zal deze beperkte toename naar alle waarschijnlijkheid niet leiden tot veranderingen in aantallen broedparen. Significante negatieve effecten op de dodaars als gevolg van de verruimde openstelling kunnen uitgesloten worden. Zoals hierboven beschreven zijn andere processen leidend in het broedsucces van de dodaars in de Groote Peel.

³ <https://stats.sovon.nl/stats/gebied/1000140>

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen